

1974

974-4

2

ΓΙΑΛΛΙΝΑΣ
GIALLINAS

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

A
1974-4

C.2

ΑΓΓΕΛΟΣ ΓΙΑΛΛΙΝΑΣ

(1857 - 1939)

ΕΘΝΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΟΥΤΣΟΥ
ΑΘΗΝΑΙ 1974

Ἡ ὑδατογραφία τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος καὶ ὁ Ἅγγελος Γιαλλινᾶς

Μὲ τὴν ἀναδρομικὴν ἔκθεσιν τοῦ Ἁγγέλου Γιαλλινᾶ στὴν Ἐθνικὴν Πινακοθήκην, ἡ ὁποία προγραμματίστηκε νὰ συμπέσῃ μὲ τὴν ἔκθεσιν τοῦ E. Lear, γίνεται μία προσπάθεια παρουσιάσεως τῆς ἀρχῆς καὶ ἐξελιξεως τῆς ὑδατογραφίας στὸν τόπο μας καὶ συγχρόνως δίδεται ἡ δυνατότης συγκρίσεως δύο ὑδατογράφων, οἱ ὁποῖοι διαφέρουν ὡς πρὸς τὴν ἰδιοσυγκρασίαν, παράδοσιν καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀπόδοσιν καὶ τεχνικὴν. Ἐπίσης μὲ τὶς ἐκθέσεις αὐτῆς τῆς ὑδατογραφίας, δηλαδὴ τῆς ζωγραφικῆς μὲ διαφανῆ ἀραιωμένα ὑδατοχρώματα, γίνεται καὶ στὸ Μουσεῖον μας ἡ προσπάθεια νὰ ἐφαρμοσθῇ, ἡ σύμφωνα μὲ τὶς τελευταῖες ἐπιστημονικὲς παρατηρήσεις ἄποψις, ὅτι οἱ ὑδατογραφίαι ἀποδίδουν πολὺ περισσότερο τὴν χρωματικὴν τους δύναμιν, εἰς χώρους οἱ ὁποῖοι δὲν ἐπιτρέπουν τὴν ἀπ' εὐθείας εἰσοδὸν τοῦ δυνατοῦ ἡλιακοῦ φωτός. Γιὰ τὸν λόγον αὐτὸν καὶ ἐν ὄψει τῆς ἀποπερατώσεως τῶν νέων αἰθουσῶν τῆς Ἐθνικῆς Πινακοθήκης καὶ τοῦ προγραμματισμοῦ τῶν μονίμων μουσειακῶν ἐκθέσεων τῆς γίνεται δοκιμὴ ἐφαρμογῆς τοῦ φωτισμοῦ αὐτοῦ καὶ στὴν Ἐθνικὴν Πινακοθήκην. Ἀρκούμενοι δηλαδὴ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας στὸν ἐλεγχόμενον φυσικὸν φωτισμὸν τῶν αἰθουσῶν, ἐνισχύομεν ἀνάλογα τὴν ἔντασιν τοῦ τεχνικοῦ φωτός κατὰ μονάδας ἐπιφανείας, οἱ ὁποῖες ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν βαθμιαίαν ἀποσύνθεσιν τοῦ φυσικοῦ φωτός.

Τὰ τυχόν θετικὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς τῆς δοκιμῆς θὰ ἐφαρμοσθοῦν ὡς μόνιμος πλέον λύσις φωτισμοῦ στὴν εἰδικὴν αἴθουσαν ὑδατογραφιῶν καὶ ἐλαφρᾶς ὕλης τῆς ἀποπερατουμένης Ἐθνικῆς Πινακοθήκης.

Γιὰ τὴν ἀναδρομικὴν ἔκθεσιν τοῦ Ἀ. Γιαλλινᾶ καὶ τὴν ἔκθεσιν E. Lear ἡ Ἐθνικὴ Πινακοθήκη καὶ Μουσεῖον Ἀλεξάνδρου Σούτζου εὐχαριστεῖ θερμῶς τὸν υἱὸν τοῦ ζωγράφου κ. Στάμον Γιαλλινᾶν καὶ τὸν Διευθυντὴν τῆς Γενναδείου Βιβλιοθήκης, στὴν συλλογὴν τῆς ὁποίας ἀνήκουν τὰ τοπία τοῦ E. Lear, κ. F. Walton, γιὰ τὴν ἐπὶ δανεισμῷ παραχώρησιν τῶν ἔργων τῶν δύο ζωγράφων.

Ἡ προσωπογραφία μιᾶς ἄγνωστης γυναίκας στὴν Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη στὸ Παρίσι, ἡ ὁποία ἀποδίδει ἴσως τὴν Agnes Dürer, ἡ μελέτη γιὰ τὸ θέμα «Ἰππότης, Θάνατος καὶ Διάβολος» στὴν συλλογὴ «Albertina» τῆς Βιέννης, τὸ περίφημο «λαγουδάκι» στὴν ἴδια συλλογὴ καθὼς καὶ μία σειρὰ ἀπὸ προσωπογραφίαι καὶ θέματα φανταστικά καὶ θρησκευτικά εἶναι μερικὰ ἀπὸ τὰ δείγματα τῆς μεγάλης τέχνης τοῦ Dürer καὶ τῆς τεχνοϊστορικῆς ἐπιβολῆς τῆς ὑδατογρα-

φίας κατά τὸν δέκατον ἕκτον αἰῶνα, ὅπως ἐπίσης καὶ τῆς ἐκφραστικῆς δυνάμεώς της, τῆς ὁποίας τὰ τεχνικὰ καὶ ζωγραφικὰ μέσα ἦσαν γνωστὰ τόσο στοὺς ἀρχαίους Αἰγυπτίους ὅσο καὶ στοὺς Ἕλληνας.

Ἀνάμεσα στὶς ὑδατογραφίες τοῦ Dürer ὑπάρχει μία ὁμάς μὲ θέμα διάφορα τοπία, τὰ ὁποῖα ἐζωγράφησε ταξιδεύοντας. Αὐτὲς εἶναι καὶ οἱ περιφημότερες ὑδατογραφίες τῆς εὐρωπαϊκῆς ζωγραφικῆς. Συγκρίνοντας αὐτὲς τὶς ὑδατογραφίες τοῦ Dürer μὲ τὰ τοπία τῶν Cézanne, Derain καὶ Thoma, πολλοὶ ἱστορικοὶ τῆς τέχνης ὁδηγοῦνται στὴν σκέψη, ὅτι ὁ Dürer ἀνήκει στοὺς «προδρόμους» τοῦ ἐμπρεσσιονιστικοῦ τοπίου.

Τὸ ὀρθὸν ἢ μᾶλλον τὸ λάθος αὐτῆς τῆς τεχνοϊστορικῆς ἀναλύσεως, ἂν καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συζητηθῆ ἐδῶ, ἐν τούτοις μᾶς ὁδηγεῖ στὴν προεμπρεσσιονιστικὴ ὑδατογραφία τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος — τὴν τόσο ἀγαπητὴ στὴν Ἀγγλία — στὴν ὁποία ἀνήκει καὶ ἡ ζωγραφικὴ τοῦ Ἄγγελου Γιαλλινᾶ.

Ἡ μελέτη τοῦ ἔργου τοῦ Γιαλλινᾶ μᾶς βοηθᾷ νὰ ἀνακαλύψουμε τὸν τρόπο, μὲ τὸν ὁποῖον ὁ ζωγράφος φροντίζει νὰ δώσῃ στὸ μάτι τοῦ παρατηρητοῦ τὶς σχέσεις τῶν γραμμῶν τοῦ σχήματος καὶ τὴν ἐξάρτησή τους ἀπὸ τὸν χῶρο, τὸ φῶς καὶ τὸ ἀραιωμένο χρῶμα τῆς ὑδατογραφίας.

Οὔτε ὁ *E. Lear* ἀλλὰ οὔτε καὶ ὁ *K. Rottmann*, γιὰ ν' ἀναφέρουμε δυὸ γνωστοὺς ξένους τοπιογράφους, ποὺ ταξίδεψαν στὴν Ἑλλάδα καὶ μὲ ὑδατογραφίες ἀπέδωσαν τοπία καὶ ἀρχαῖα μνημεῖα, ἂν καὶ ξένοι πρὸς τὸν τόπο μας, μπόρεσαν ν' ἀντισταθοῦν στὴν ἐπιβολὴ τοῦ ἀπέραντου ἑλληνικοῦ τοπίου μὲ τὶς θαυμάσιες φυσικὲς καὶ γεωλογικὲς ἐναλλαγὲς καὶ τὶς χρωματικὲς, φωτιστικὲς εὐαισθησίες του, ποὺ μεταβάλλονται ἀνάλογα μὲ τὴν ὥρα καὶ τὴν ἐποχὴ.

Ὅ,τι ἦταν γι' αὐτοὺς σωστὸ καὶ ἐνδιαφέρον ὡς θέμα, παρουσιάζεται στὶς ὑδατογραφίες τους ὄχι μόνο μὲ τὴν ἐκφραστικὴ διάχυτη παρουσίαση τῶν χρωμάτων ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν λεπτολόγο ὑποσημείωση τῶν λεπτομερειῶν τοῦ ἐδάφους, τῆς θαλάσσης, τῶν βουνῶν καὶ τῶν μνημείων.

Ἀνάμεσά τους ὁ Ἄγγελος Γιαλλινᾶς ἀποδίδει ὄχι πλέον τὴν εἰκονογραφημένη παράσταση ἐνὸς τόπου ἢ ἐνὸς μνημείου, ἀλλὰ, ἀκριβῶς ὅπως ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τῆς ἐποχῆς του τοποθετεῖ τὸ κτίσμα σὰν ἔργο σὲ μιὰ νέα, μορφοποιημένη, ρομαντικὴ-κλασικιστικὴ ἐκφραση, ἔτσι καὶ αὐτὸς δίνει μὲ τὶς ὑδατογραφίες του μιὰ νέα εἰκόνα τοπίου, μνημείων ἢ συνθέσεων, στὴν ὁποία κυριαρχεῖ ἡ θέρμη, ἡ ἰδιοσυγκρασία καὶ ἡ ἐκφραση τοῦ ἑλληνοῦ ζωγράφου.

Ἡ πατρίδα μας, ἀκολουθώντας μὲ τὸν Ἄγγελο Γιαλλινᾶ τὸ ἀνθισμα τῆς ὑδατογραφίας στὸν δέκατο ἕνατο αἰῶνα στὶς χῶρες τῆς κεντρικῆς Εὐρώπης, στὴν Ἀγγλία καὶ στὴν Ἰταλία, παίρνει στὸν τομέα αὐτὸν τῆς ζωγραφικῆς μιὰ ἐξέχωρη θέση καὶ σειρᾶ.

Μένοντας πιστὸς ὁ Γιαλλινᾶς στὴν "Scuola di Posillipo" τῆς Νεαπόλεως καὶ παίρνοντας ἐκεῖ τὸν "ἀέρα" καὶ τὴν αἴσθησι τῶν μεγάλων τοπιογράφων-ὑδατογράφων τῆς προηγουμένης του γενεᾶς καὶ τῆς δικῆς του, μὲ τὸ μικρὸ «κιβώτιον τῆς ἀκουαρέλλας», μὲ μερικὰ μολύβια καὶ χρωστήρες περιδιαβαίνει καὶ ζωγραφίζει μὲ ἀγά-

ζωγραφικής και στην κορυφή της τέχνης της ύδατογραφίας στον τόπο μας, παρακολουθείται από τις γεμάτες ευαισθησία και μαγικές χρωματικές ανταύγειες μικρές κερκυραϊκές εικόνες του, που είναι και τα πρώιμα έργα του, από τα «κλασσικά» παραδείγματα της τέχνης της ύδατογραφίας, που ακολουθούν, με την έπιτυχη εξέαρτηση της σκάλας του υπερευαίσθητου άραιωμένου χρώματος επάνω στο χαρτί και από την κορύφωση του έργου του, τις πολύτιμες από ιστορικής και αρχαιολογικής πλευράς παραστάσεις των αρχαίων μνημείων, αξιοθαύμαστες για τα ζωντανά χρώματα, την καθαρότητα και ακρίβεια των γραμμών και τον άπαράμιλλο τρόπο χρησιμοποίησεως της «άραβικής κόλλας» για την διαφοροποίηση των τόνων των «άνοικτου» και «σκοτεινού» των σκιάσεων.

Οι ιδιαίτεροι τονισμοί, κυρίως του «βιολε» και της «ώχρας», δημιουργούν μιá τεχνική, που πλησιάζει περισσότερο στην ύδατογραφία της Ίταλίας παρά της Αγγλίας ή της κεντρικής Ευρώπης.

Οι ύδατογραφίες αυτές με τον ψυχικό, ποιητικό και γραφικό τόνο άντηχούν στην άρμονική τους σύνθεση τελείως διαφορετικά από τις ύδατογραφίες των ζωγράφων της κεντρικής Ευρώπης, των όποιων ή όπτική έντύπωση δέν «τυλιγόταν» στην άχλύ του «ρομαντικού χρώματος» της «τέμπερας» αλλά ξεκαθάριζε με χρωματικά όροσημα τα τοπία, τους ανθρώπους και τα μνημεία.

Κάθε πίνακάς του είναι ή ποιητική μετάφραση και ή ζωγραφική μεταφορά του κόσμου των άπλων πραγμάτων και των εύγενικών έντυπώσεων, ή σαγηνευτική συμβολή στην νοσταλγία ένός κόσμου, μιás εποχής που πέρασε και ή ποιητική, γεμάτη χρωματικούς συμβολισμούς επικοινωνία με την φύση και τον άνθρωπο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

H. Tietzle, *Dürer als Zeichner und Aquarellist*, Wien 1951. Φώτου Γιόφυλλη, *Ίστορία της νεοελληνικής Τέχνης*, Άθήναι 1963. Stelios Lydakis, *Die griechische Malerei im 19 Jahrhundert*. 1971. *Das Aquarell 1400-1950, Ausstellungskatalog im Haus der Kunst* 1973.

Πινακοθήκη 2/1902-3 150

N. Έστία 23/1938/696

Πινακοθήκη 1/1901-2/194

Πινακοθήκη 2/1902 - 3/156

Πινακοθήκη 3/1903 - 4/121

Πινακοθήκη 5/1905 - 6/61

Πινακοθήκη 8/1908 - 9/44

Πινακοθήκη 10/1910 - 11/69

Πινακοθήκη 15/1915 - 16/76

Πινακοθήκη 18/1918/ - 19/78

Water-colour in the 19th century and Angelos Ghiallinas

Given the opportunity of Angelos Ghiallinas' retrospective exhibition, which has been planned to coincide with the E. Lear's one, we would like to present the beginnings and the evolution of water-colour in our country. Thus, we have the opportunity of comparing two water-colourists, who differ in temperament, tradition and therefore in rendering and technique. In our Museum these water-colour exhibitions are exposed according to the latest scientific observations, that water-colours render much more the power of their colours in places where the powerful sunlight has not directly been given access to. So and in view to the completion of the new wing of the National Gallery as well as the planning of the exhibitions on a permanent basis this way of lighting has been tried on.

During day-time we have the regulated natural lighting of the rooms which is strengthened in proportion to the volume of the artificial lighting per surface units, depending on the disintegration of the light.

In case of positive results this method will be applied permanently in the special water-colour room of the National Gallery under construction.

On the occasion of A. Ghiallinas' exhibition as well as the E. Lear's one, the National Gallery would like to express its appreciation to Mr. Stamos Ghiallinas, son of the artist and to Dr. F. Walton, Director of the Gennadius Library, to which belong E. Lear's landscapes, for their kind loan of the works of the two painters.

The portrait of an unknown woman in the National Library in Paris, probably that of Agnes Dürer, the study for the subject "Knight, Death and the Devil" in the "Albertina collection" in Vienna, the marvellous "young hare" in the same collection, a series of portraits and religious and fairy subjects, are some examples of Dürer's great art, of the artistic-historical development of the water-colour during the 16th century as well as of the expressive power of this technique known to both ancient Greeks and Egyptians.

Among Dürer's water-colours there is a group depicting various landscapes, which the artist painted during his travels. Those are the best water-colours in the European painting. Comparing these water-colours of Dürer with Cézanne's, Derain's and Thoma's landscapes, many a historian of Art are inclined to believe that Dürer belongs to the pioneers of the impressionistic landscape.

Although it is not possible to research here the true or false point of this artistic-historical analysis, however it leads us to the pre-impressionistic water-colour in the 19th century — so favourite in England — to which belongs Angelos Ghiallinas' painting.

The study of Ghiallinas' works helps us to get to know the way in which the painter tries to give us the relation between the lines of the shape and their dependence on the space, the light and the colour.

Everything, which is interesting and right for the painter, can be seen not only in the expressive colour and the particular light of his works but also in the geologic composition of the soil and its relation to the water, the mountains and the buildings. Neither E. Lear nor K. Rottmann — to mention two landscape painters, who travelled all over Greece and in their water-colours depicted landscapes, men and monuments and whose works were presented by the National Gallery — although foreigners, managed to remain indifferent to the enchantment of the infinite Greek landscape with its lovely natural and geologic variations and its colourful sensibilities of the light according to the season and the hour of the day. Everything that was specially interesting for them as a subject can be seen in their water-colours not only in the expressive and light colouring but also in the minute rendering of the details of the soil, the sea, the mountains and the monuments.

Among them Angelos Ghiallinas, in his painting, does not give the figurative representation of a place or a monument but, just like the architecture of his time, which places the building as a creation in a new, shaped romantic-classicistic expression, in a similar way he gives in his water-colours a new picture of the landscape, of the monuments or the compositions, where dominate the warm feelings, the temperament and the expression of the Greek painter.

Our country, following with Angelos Ghiallinas the bloom of the water-colour in the 19th century in the countries of Central Europe, in England and in Italy, gets a special and distinguished position in this field of painting.

Ghiallinas, faithful to the "Scuola di Posillipo" of Naples and having taken there the air and the sense of the great landscape painters and water-colourists of his own and previous generation, with his small "paint box", some pencils and his brush travelled depicting landscapes, seas, ancient monuments, byzantine and medieval churches as well as his contemporary life and people's activity in his water-colours, through which we can distinguish the moderation of the "Classicistic Romantism" and the longing for the "Eclectic Historism".

Ghiallinas, in his travels throughout Italy, Spain, Constantinople and Egypt, was inspired by picturesque and religious scenes. The antiquities, Byzance's grandeur, Renaissance's Architecture, oriental mysticism and medieval depression compose the figurative background of his water-colours and lead him to the creation of such works as "The columns of the Vespasianus' temple" in Rome (cat. no. 23), "the theatre of Herodes Atticus" in Athens (cat. no. 63), the "Puerta Visagre" in Toledo (cat. no. 19), the "Byzantine church" in Rhodes (cat. no. 1), "San Marco's library" (cat. no. 9), "Granada"

(cat. no. 22), "Zeibil fountain at Eyoub" (cat. No. 5), etc. which are the best examples of the Greek water-colour, closely connected with the style and the history of the European water-colour during the 19th century.

All those works are covered with the mist of Romanticism and the spectator feels a sensitive, figurative delight. Ghiallinas' water-colours — free from a narrow, pictorial representation — compared to the realistic, travelling and illustrated relations of the artists of the 19th century, differ in the following point: everything in them is coloured and materialized not according to the light of every hour of the day but according to the variations and the contrasts between light and shadow.

The big spaces in Ghiallinas' paintings break into smaller ones and the painter tries with multiple soft and sensitive nuances to subject his material and to give us perfect whatever his artistic dexterity demands.

The small pictures of Corfu — his early works — full of sensibility and enchanting colourful reflections, the "classic" examples of the water-colour's art which follow, with the successful dependence of the sensitive light colour on the paper, as well as the culmination of his work — the so important for Archeology and History representations of ancient monuments, wonderful for their vivid colours, the clarity of the lines and the unmatched way in which he could use the "arabic" glue, in order to differentiate the nuances of the dark and the light tones, are some examples of Ghiallinas' remarkable evolution as a water-colourist and place him among the best creators of the modern Greek painting and on top of the art of "water-colour". The particular nuances, mostly those of the violet and the ochre, create such a technique which approaches more the Italian "aquarelle" than that of England and of Central Europe.

I think that his apprenticeship in Naples where, during the first sixty years of the 19th century flourished the "Scuola di Posillipo", whose most eminent teacher was Giacinto Gigante (1806-1876) and whom the young Ghiallinas must have been acquainted with, inspired the artist's soul with the poetic exaltations and his picturesque representations, which are found also in the Italian water-colours of the 19th century. These water-colours in their sensitive, picturesque and poetic atmosphere and their harmonious composition sound quite differently from those of Central Europe, whose visual impression was not "enveloped" in the mist of the "romantic colour" of the tempera but gave with great clarity in colour, landscapes, men and monuments.

Each of Ghiallinas' paintings is the poetic expression and the pictorial conception of the world, of the simple things and of the elegant impressions as well as the fascinating contribution to the longing for a world, which has gone and the poetic, full of colourful symbolisms communication with Man and Nature.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

- 1857 Γεννιέται στην Κέρκυρα.
- 1872 Σπουδάζει στην Κέρκυρα με δάσκαλο τόν Χ. Παχή. (Πινακοθήκη 2/1902-3/150).
- 1875 Σπουδάζει στην Βενετία, Νεάπολη, Ρώμη. Αναζητεί έκφραστικούς τρόπους και στρέφεται πρὸς τὴν ὑδατογραφία.
- 1877-8 Ἐπιστρέφει στὴν Κέρκυρα καὶ ἐπιδίδεται στὴν ὑδατογραφία.
- 1884 Ταξιδεύει στὴν Ρόδο.
- 1885 Ταξιδεύει στὴν Κωνσταντινούπολη.
- 1886 Στὴν Ἀθήνα ἐκθέτει γιὰ πρώτη φορὰ στὴν ἐκθεση, ποὺ διοργανώνει στὴν Ἀθηναϊκὴ Λέσχη ὁ Μιχαὴλ Μελάς. Μὲ τὴν συμμετοχὴ τοῦ αὐτῆ γνωρίζεται μὲ τὸν ἀγγλο φιλότεχνο Φόρδ, ὁ ὁποῖος τὸν προσκαλεῖ ἀργότερα στὴν Ἰσπανία.
- 1887 Ἐπισκέπτεται τὴν Ἰσπανία καὶ ζωγραφίζει τοπία, τὰ ὁποῖα ἐκθέτει στὴν Μαδρίτη. Ἡ ἐκθεση αὐτὴ βρίσκει μεγάλη ἀπήχηση.
- 1888 Παίρνει μέρος στὴν καλλιτεχνικὴ ἐκθεση, ἡ ὁποία διοργανώνεται στὸ Ζάππειον. Σ' αὐτὴν συμμετέχουν τὰ περισσότερα γνωστὰ ὀνόματα τῆς ἑλληνικῆς τέχνης. (Ν. Ἐστία 23/1938/696).
- 1892 Ἐκθέτει στὴ Graves Gallery τοῦ Λονδίνου σαράντα ὑδατογραφίες.
- 1901 Ἐτοιμάζει σειρὰ ὑδατογραφιῶν ἀπὸ τοπία ἑλληνικὰ καὶ αἰγυπτιακὰ γιὰ νὰ τὰ ἐκθέσει στὸ Λονδίνο. (Πινακοθήκη 1/1901 - 2/194).
- 1901 Ἀποστέλλει ἔργα τοῦ στὴν καλλιτεχνικὴ ἐκθεση τοῦ Παρνασσοῦ.
- 1902 Ἰδρύει τὴν Καλλιτεχνικὴ Σχολὴ Κερκύρας, στὴν ὁποῖαν καὶ διδάσκει. (Πινακοθήκη 2/1902 - 3/156).
- 1903 Ἐργάζεται ἐπὶ πεντάμηνον στὴν Ρώμη καὶ καταρτίζει λεύκωμα ὑδατογραφιῶν ἀπὸ μνημεῖα καὶ τοπία. (Πινακοθήκη 3/1903 - 4/121).
- 1905 Ἐκθέτει στὸ Βερολίνο στὴν αἴθουσα τέχνης Schulte.
- 1905 Ἐκθέτει στὸν Παρνασσὸ μαζὶ μὲ τὸν Γ. Ἰακωβίδη, Κ. Παρθένη, Ὁδ. Φωκά, Γ. Χατζόπουλο, Ἐπ. Θωμόπουλο, Β. Μποκασιάμπη, Π. Τσιριγώτη κ.ἄ. (Πινακοθήκη 5/1905 - 6/61).
- 1907-8 Ζωγραφίζει τὸ ἐξωτερικὸ καὶ ἐσωτερικὸ τῆς κατοικίας τῆς βασίλισσας τῆς Αὐστρίας Ἐλισάβετ στὴν Κέρκυρα (Οἰκία Βράϊλα).
- 1908 Ὁ Κάιζερ τῆς Γερμανίας ἀγοράζει στὴν Κέρκυρα ὑδατογραφίες τοῦ.

- 1908 Παίρνει μέρος στην καλλιτεχνική έκθεση Ζαπείου της Έλληνικής Καλλιτεχνικής Έταιρείας. (Πινακοθήκη 8/1908 - 9/44).
- 1910 Η βασίλισσα της Αγγλίας αγοράζει στην Κέρκυρα ύδατογραφίες του. (Πινακοθήκη 10/1910 - 11/69).
- 1915 Συμμετέχει στην έκθεση του συνδέσμου των καλλιτεχνών. (Πινακοθήκη 15/1915 - 16/76).
- 1918 Άτομική έκθεση στην Έταιρεία Geo στην Αθήνα. (Πινακοθήκη 18/1918 - 19/78).
- 1920 Έκθέτει στο Παρίσι πενήντα ύδατογραφίες στην αίθουσα τέχνης Georges Petit.
- 1922 Έκθέτει στην Αλεξάνδρεια στο San Stefano.
- 1939 Πεθαίνει στην Κέρκυρα.

BIOGRAPHICAL NOTE

- 1857 He is born in Corfu.
- 1872 He studies in Corfu under Ch. Pachis (Pinacothiki 2/1902-3/150).
- 1875 He studies in Venice, Naples and Rome. He looks for a way of expressing himself and turns to the technique of water-colour.
- 1877-8 He returns to Corfu and paints water-colours.
- 1884 He travels to Rhodes.
- 1885 He travels to Constantinople.
- 1886 He exhibits for the first time in Athens, in an exhibition organized by Michael Melas at the Athenian Club. On this occasion he meets Ford, an English art lover, who later invites him to Spain.
- 1887 He visits Spain and paints landscapes, which he shows in Madrid. This exhibition is an important event.
- 1888 He participates in an artistic exhibition at Zappeion together with the best Greek artists of that time (Nea Hestia 23/1938/696).
- 1892 He shows forty water-colours at the Graves Gallery in London.
- 1901 He works on a series of water-colours depicting Greek and Egyptian landscapes, in order to show them in London (Pinacothiki 1/1901-2/194).
- 1901 He sends some of his works to be exhibited at Parnassus.
- 1902 He founds the Art School of Corfu, in which he teaches (Pinacothiki 2/1902-3/156).

- 1903 He works in Rome for five months and makes an album of water-colours of monuments and landscapes (Pinacothiki 3/1903-4/121).
- 1905 He exhibits at the Schulte Gallery in Berlin.
- 1905 He exhibits at Parnassus with G. Iakovidis, K. Parthenis, Od. Phokas, G. Chatzopoulos, Ep. Thomopoulos, V. Bokatsiampis, P. Tsirigotis and other painters (Pinacothiki 5/1905-6/61).
- 1907-8 He paints the exterior and interior of the residence of the Empress Elizabeth of Austria in Corfu (Vráila house).
- 1908 The Emperor of Germany buys some of his water-colours in Corfu.
- 1908 He participates in the exhibition of the Greek Artistic Society at Zappeion (Pinacothiki 8/1908-9/44).
- 1910 The Queen of England buys some of his water-colours in Corfu (Pinacothiki 10/1910-11/69).
- 1915 He takes part in the exhibition of the Association of Artists (Pinacothiki 15/1915-16/76).
- 1918 One-man exhibition at the Geo gallery in Athens (Pinacothiki 18/1918-19/78).
- 1920 He shows fifty water-colours at the Georges Petit gallery in Paris.
- 1922 He exhibits in San Stefano, Alexandria.
- 1939 He dies in Corfu.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΥΔΑΤΟΓΡΑΦΙΩΝ CATALOGUE OF WATER-COLOURS

Ρόδος 1884 Rhodes

1. Βυζαντινή εκκλησία
Byzantine church
διαστ. 0,29 × 0,45
2. Φράγκικος πύργος
Frankish tower
διαστ. 0,46 × 0,28
3. Βασιλικοί Τάφοι (Κράνα)
Royal tombs
διαστ. 0,46 × 0,28
13. Παλάτι Zanobio
Zanobio Palace
διαστ. 0,45 × 0,27
14. Παλάτι Goldoni
Goldoni Palace
διαστ. 0,50 × 0,21
15. Είσοδος Βενετσιάνικου σπιτιού
Entrance of a Venetian house
διαστ. 0,52 × 0,22

Κωνσταντινούπολις 1884-85 Constantinople

4. Κοιμητήριο Eyoub
Eyoub cemetery
διαστ. 0,46 × 0,30
5. Πηγή Ζεΐμπιλ στο Eyoub
Zeibil fountain at Eyoub
διαστ. 0,60 × 0,30
6. Τούρκικα σπίτια
Turkish houses
διαστ. 0,28 × 0,46
7. Μπέικος στον Βόσπορο
Beykos at Bosphorus
διαστ. 0,45 × 0,27
8. Άγια Σοφία
Saint Sophia
διαστ. 0,18 × 0,47

Βενετία 1885-1908 Venice

9. Βιβλιοθήκη Άγίου Μάρκου
San - Marco's library
διαστ. 0,45 × 0,27
10. Παλάτι Pisani-Moretta
Pisani-Moretta Palace
διαστ. 0,45 × 0,27
11. Βενετία, Laguna
Venice, Laguna
διαστ. 0,21 × 0,50
12. Παλάτι Sanudo
Sanudo Palace
διαστ. 0,44 × 0,27

Φλωρεντία Florence

16. Παλάτι στη Φλωρεντία
Palace in Florence
διαστ. 0,46 × 0,28

Ίσπανία 1887 Spain

17. Puerta Justizia (Alambra)
Puerta Justizia (Alambra)
διαστ. 0,45 × 0,27
18. Torre del Pico (Granada)
Torre del Pico (Granada)
διαστ. 0,46 × 0,28
19. Puerta Visagre (Toledo)
Puerta Visagre (Toledo)
διαστ. 0,45 × 0,27
20. Πύργοι
Towers
διαστ. 0,45 × 0,27
21. Αίθριο του καθεδρικού ναού στο Toledo
Atrium of the cathedral at Toledo
διαστ. 0,45 × 0,27
22. Granada
Granada
διαστ. 0,45 × 0,27

Ρώμη 1903 Rome

23. Στύλοι του ναού του Βεσπασιανού
Columns of the Vespasianus temple
διαστ. 0,53 × 0,29

Κέρκυρα 1890-1924**Corfu**

24. Πορτόνι του σπιτιού του καλλιτέχνη (Καβαλλούρι)
A small gate of the artist's house at Kavallouri
διαστ. 0,33 × 0,18
25. Το σπίτι του καλλιτέχνη στο Καβαλλούρι
The artist's house at Kavallouri
διαστ. 0,17 × 0,33
26. Παλιό λιμάνι
Old port
διαστ. 0,29 × 0,44
27. Χωριό Βυρό 1909
Vyro village
διαστ. 0,40 × 0,72
28. Κόλπος 'Αγ. Σπυρίδωνος (Παλαιοκαστρίτσα), 1910
Saint Spyridon's bay. Palaiokastritza
διαστ. 0,40 × 0,72
29. Παλαιοκαστρίτσα, Κόκκινος Βράχος 1910
Red Rock, Palaiokastritza
διαστ. 0,40 × 0,73
30. 'Εκκλησία 'Απέλιστρα ("Ερμονες) 1910
Apelitra Church (Hermones), 1910
διαστ. 0,40 × 0,72
31. 'Η Κέρκυρα από τον Πέλεκα, 1911
Corfu from mt. Pelekas
διαστ. 0,40 × 0,72
32. Κήπος του 'Αχιλλείου στο Γαστούρι
The gardens of Achilleion at Gastouri
διαστ. 0,40 × 0,73
33. 'Αχιλλειον και άποψις Κερκύρας
Achilleion and a view of Corfu
διαστ. 0,40 × 0,71
34. Πηγάδι στο Γαστούρι
A well at Gastouri
διαστ. 0,40 × 0,72
35. Παχάτικα και βουνό 'Αγίων Δέκα (Γαστούρι)
Pachatika and the mount of the ten Saints, Gastouri
διαστ. 0,40 × 0,72
36. 'Η Κέρκυρα από τα Γουβιά
Corfu from Gouvia
διαστ. 0,40 × 0,71
37. Το χωριό "Υψος
Ypsos village
διαστ. 0,40 × 0,71
38. Κουλούρα
Kouloura
διαστ. 0,40 × 0,72
39. Κρεμαστή, 1917
Kremasti
διαστ. 0,73 × 0,39
40. Στα Μουράγια, 1917
Mouraghia, a quarter of the old town
διαστ. 0,32 × 0,16
41. Κρίνοι και σπιρέες, 1917
Flowers
διαστ. 0,72 × 0,36
42. Τα τείχη της Κερκύρας (Μουράγια), 1918
Corfu, the fortification walls called Mouraghia
διαστ. 0,40 × 0,72
43. Παλιά Κέρκυρα (Μουράγια), 1918
Corfu, the old town (Mouraghia)
διαστ. 0,43 × 0,23
44. Γενική άποψις Κερκύρας επί γαλλικής κατοχής, 1918
Corfu, a general view during the French occupation
διαστ. 0,39 × 0,71
45. Πόρτα παλιού άρχοντικού, 1919
A door of an old mansion
διαστ. 0,73 × 0,39
46. Annunciata, καθολική 'Εκκλησία στην Κέρκυρα, 1919
Annunciata, a catholic church in Corfu
διαστ. 0,43 × 0,22

47. Κωδωνοστάσιον τῆς ἐκκλησίας τοῦ Παντοκράτορος, 1919
Belfry of Pantocrator Church
διαστ. 0,32 × 0,16
48. Κήπος τοῦ σπιτιοῦ τοῦ καλλιτέχνου στὸ Καβαλλούρι, 1919
Garden of the artist's house at Kavallouri
διαστ. 0,32 × 0,17
49. Πύλη τοῦ Φρουρίου τῆς Κερκύρας, 1920
Corfu, a gate of the fortress
διαστ. 0,72 × 0,39
50. Εἴσοδος τοῦ Μαρκά (ἀγορὰ)
Markas' entrance (market)
διαστ. 0,73 × 0,40
51. Μαρκάς
Markas
διαστ. 0,73 × 0,39
52. Ἐκκλησία Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου, 1922
Saint Jason and Sossipatros church
διαστ. 0,40 × 0,72
53. Ἐκκλησία στὶς Μπενίτσες, 1922
A church at Benitzes
διαστ. 0,69 × 0,38
54. Τὸ χωριὸ Καβαλλούρι ἀπὸ τοὺς Καρουσσάδες, 1924
Kavallouri village from Karoussades
διαστ. 0,40 × 0,71
55. Τὸ Παλιὸ Φρούριο, 1924
The old fortress
διαστ. 0,39 × 0,73
56. Ἄμυγδαλιά (Καβαλλούρι) 1925
An almond-tree, Kavallouri
διαστ. 0,40 × 0,71
57. Τὸ σπίτι τοῦ καλλιτέχνου μὲ τριανταφυλλιᾶς στὸ Καβαλλούρι, 1927
Kavallouri, the artist's house in roses
διαστ. 0,30 × 0,56
58. Ἡ σκάλα τοῦ σπιτιοῦ τοῦ καλλιτέχνου στὸ Καβαλλούρι
Kavallouri, the entrance of the artist's house
διαστ. 0,31 × 0,16
59. Piazza 1928
Piazza
διαστ. 0,32 × 0,17
60. Κύμα στὴ Γαρίτσα,
Garitza, a landscape by the sea
διαστ. 0,16 × 0,32
61. Περίχωρα Καβαλλουρίου, 1932
Near Kavallouri
διαστ. 0,40 × 0,72
- Ἀρχαιοτήτες τῶν Ἀθηνῶν**
Antiquities of Athens
62. Παρθενῶν
Parthenon
διαστ. 0,40 × 0,72
63. Ἀκρόπολις - Θέατρον Ἡρώδου Ἀττικοῦ
Akropolis - Theatre of Herodes Atticus
διαστ. 0,40 × 0,72
64. Τὸ Θησεῖον καὶ ἡ Ἀκρόπολις
The Theseion and the Akropolis
διαστ. 0,41 × 0,74
65. Ἀκρόπολις
Akropolis
διαστ. 0,40 × 0,72
- Ἡπειρος 1914**
Epirus
66. Λίμνη Ἰωαννίνων - Τζαμί Ἀσλάμ Πασσᾶ
Lake of Ioannina - Mosque of Aslam Pasha
διαστ. 0,40 × 0,72
67. Δέβλινο
Devlino
διαστ. 0,16 × 0,32

Ἑλβετία 1924 - 1925

Switzerland

68. Leysin, les Dents du Midi et les Dents blanches, 1924
Leysin, les Dents du Midi et les Dents blanches
διαστ. 0,21 × 0,39
69. Territet et les Dents du Midi, 1925
Territet et les Dents du Midi
διαστ. 0,43 × 0,23
70. Chillon, Villeneuve et les Dents du Midi, 1925
Chillon, Villeneuve et les Dents du Midi
διαστ. 0,23 × 0,49
71. Ἐσωτερικὸν τοῦ πύργου Chillon, 1925
Interior of the Chillon castle
διαστ. 0,31 × 0,54

72. Ὑπόγειον τοῦ πύργου Chillon 1925
Underground of the Chillon castle
διαστ. 0,46 × 0,27

73. Ἡ λίμνη Lemane
Leman lake
διαστ. 0,22 × 0,42

**ΕΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑΙ
OIL - PAINTINGS**

**Ἅγ. Νικόλας, Μπενίτσες (Κέρκυρα)
Saint Nicolas, Benitses (Corfu)**

74. Ἑλιά
ἐλαιογραφία
An olive-tree
oil - painting
διαστ. 0,60 × 0,96

75. Λεῦκες
ἐλαιογραφία
Poplar-trees
oil - painting
διαστ. 0,53 × 0,83

Σημ. Οἱ ἀριθμοὶ τῶν φωτογραφιῶν ἀντιστοιχοῦν εἰς τοὺς ἀριθμοὺς τοῦ καταλόγου.

Note. The numbers of the photographs correspond to the numbers of the catalogue

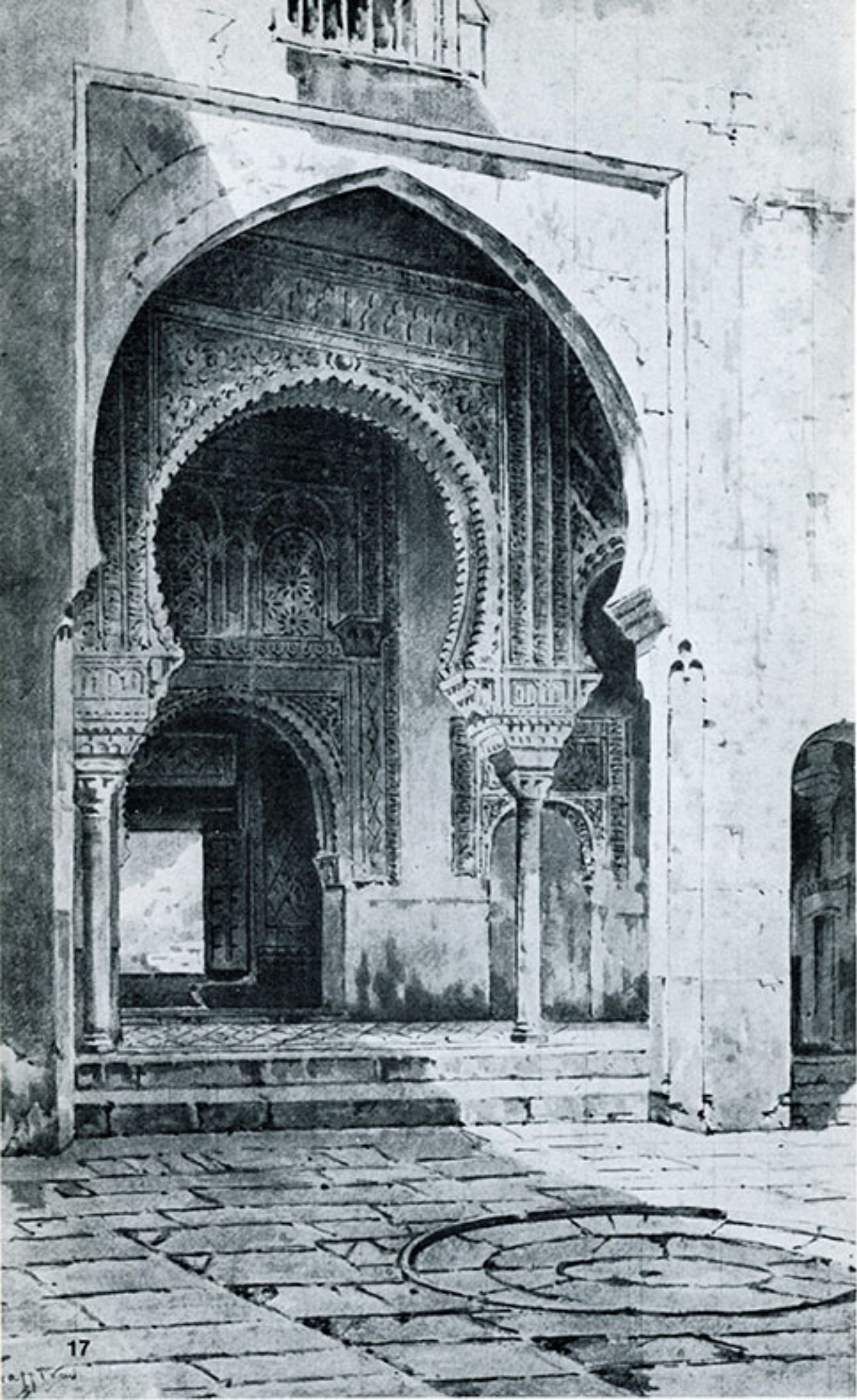

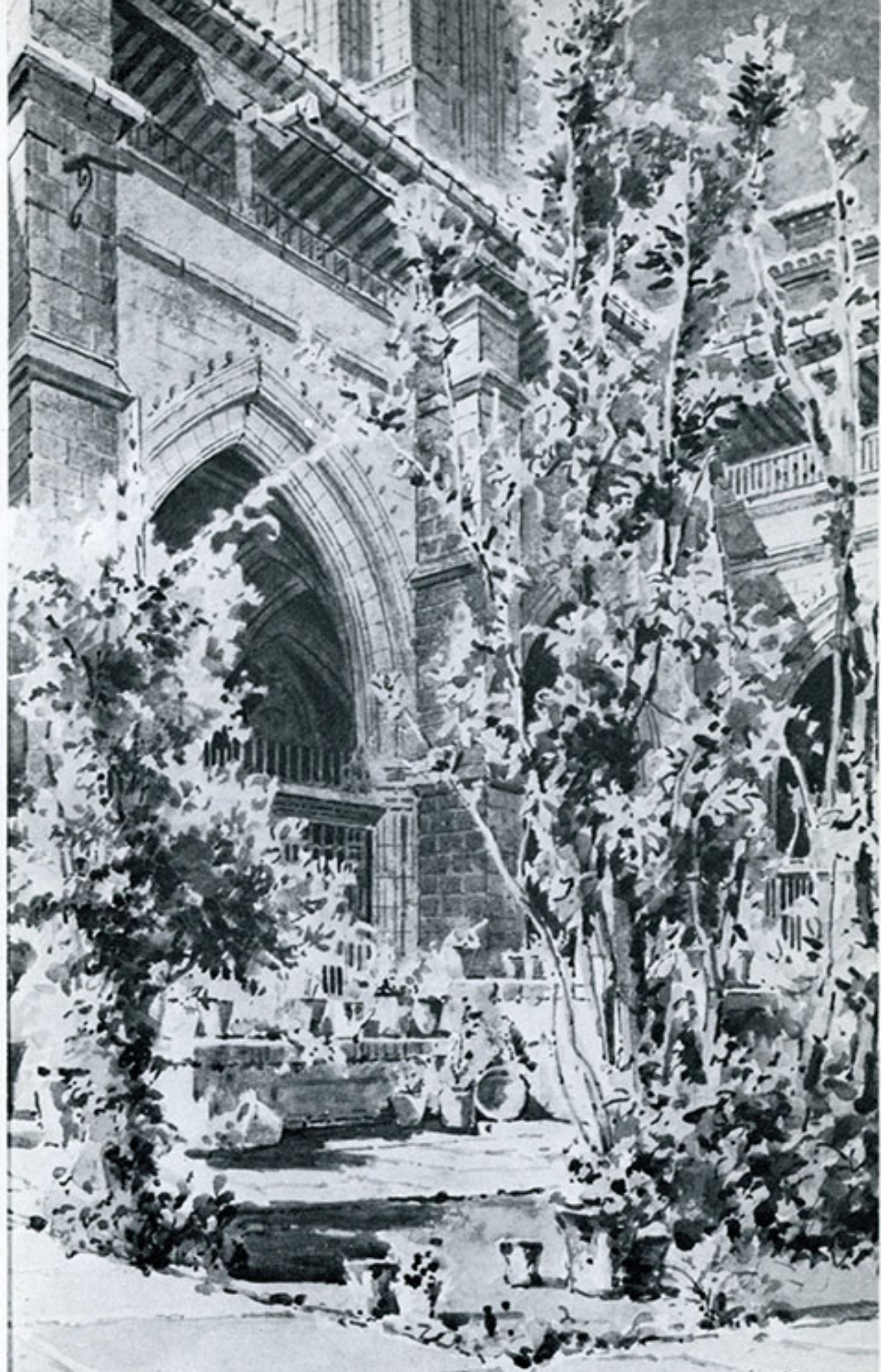

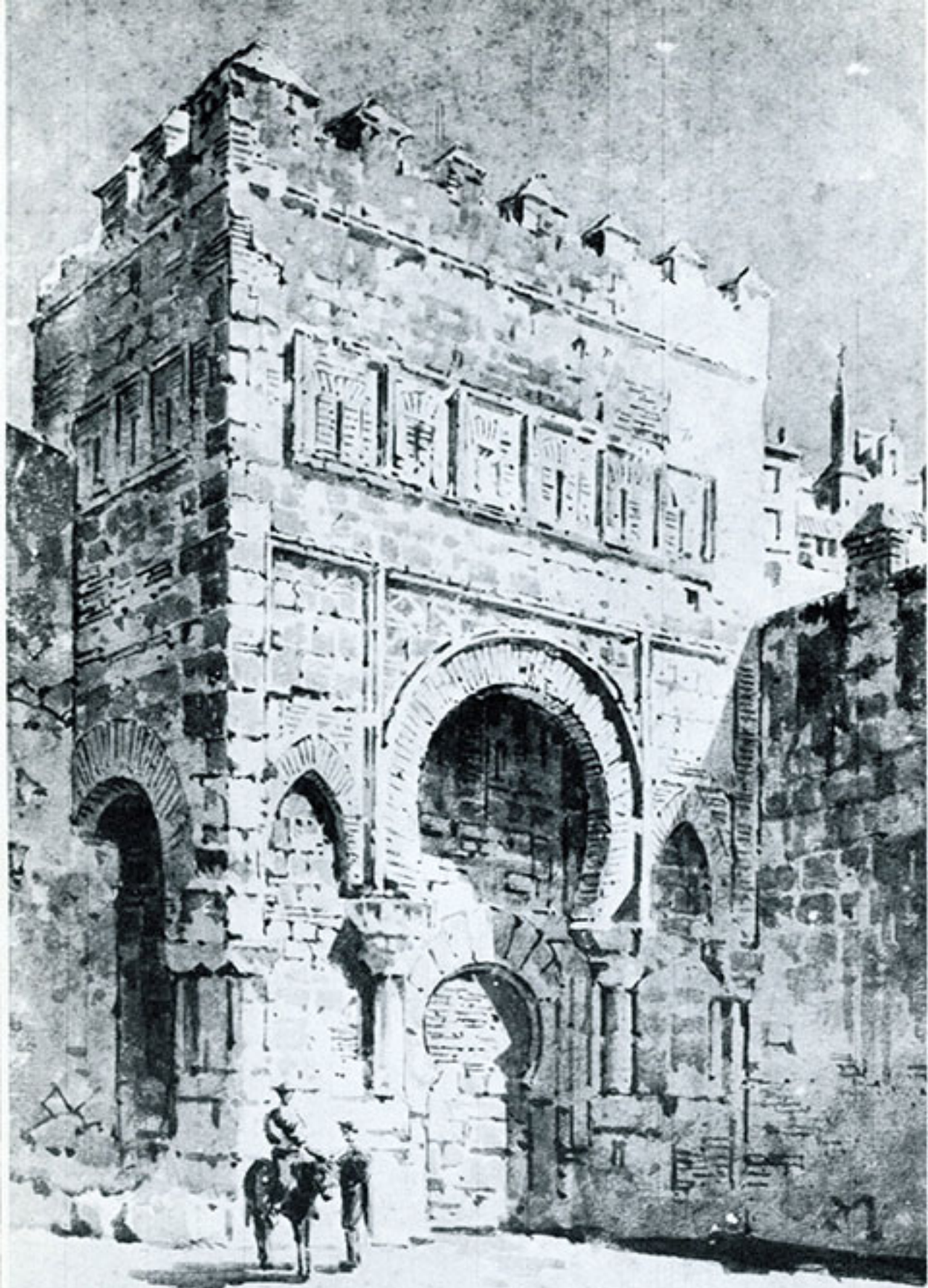

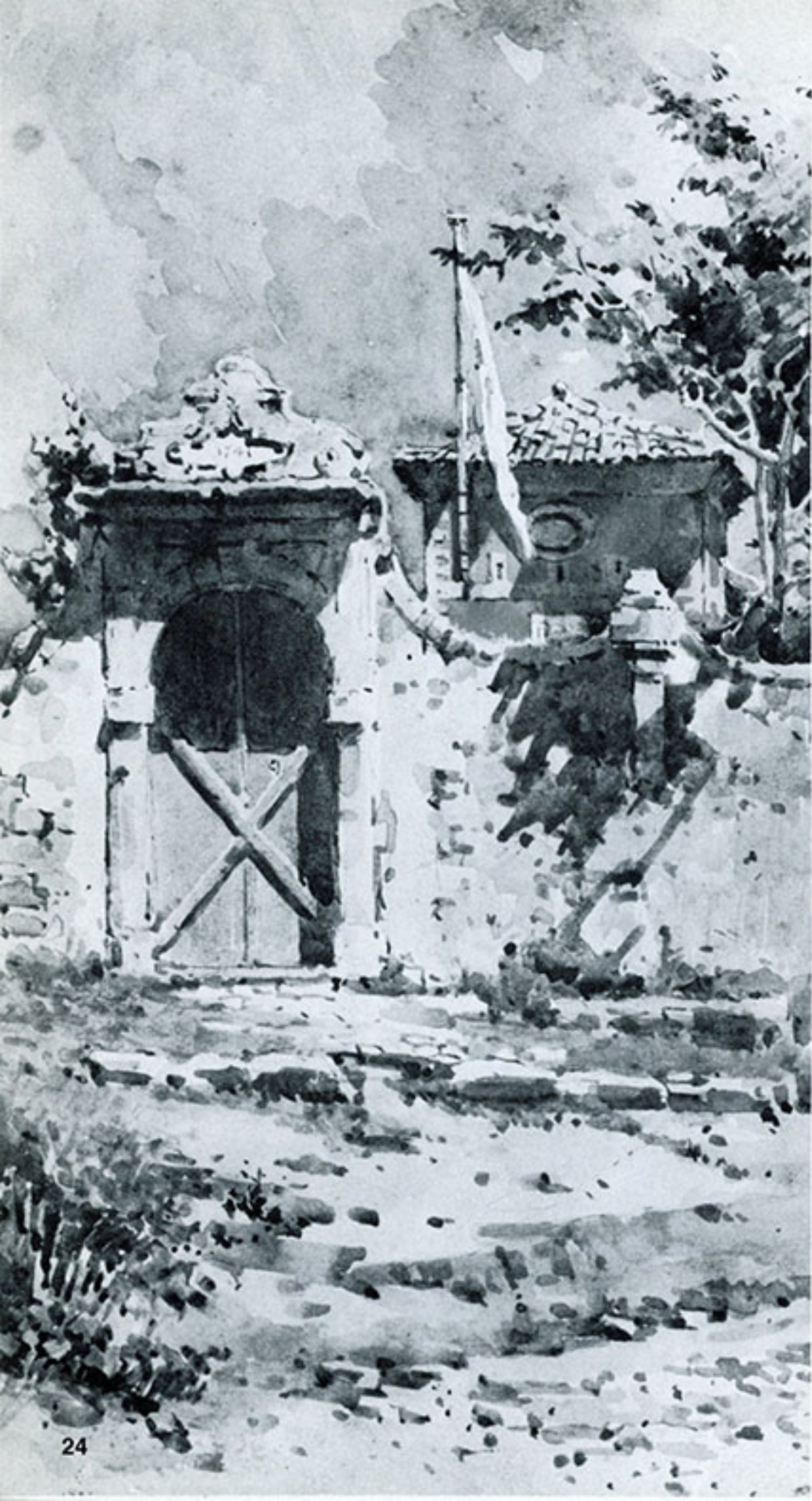

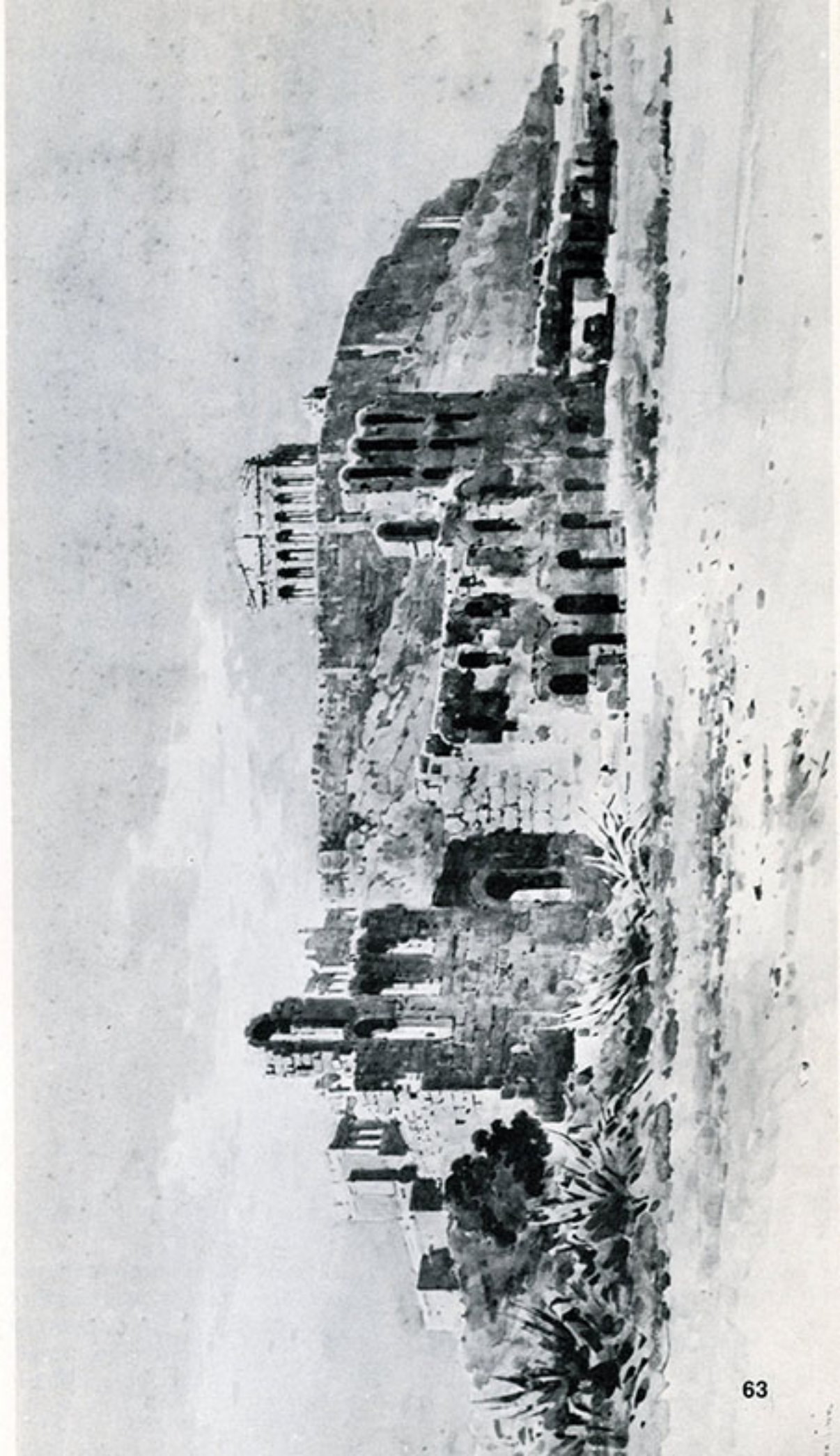

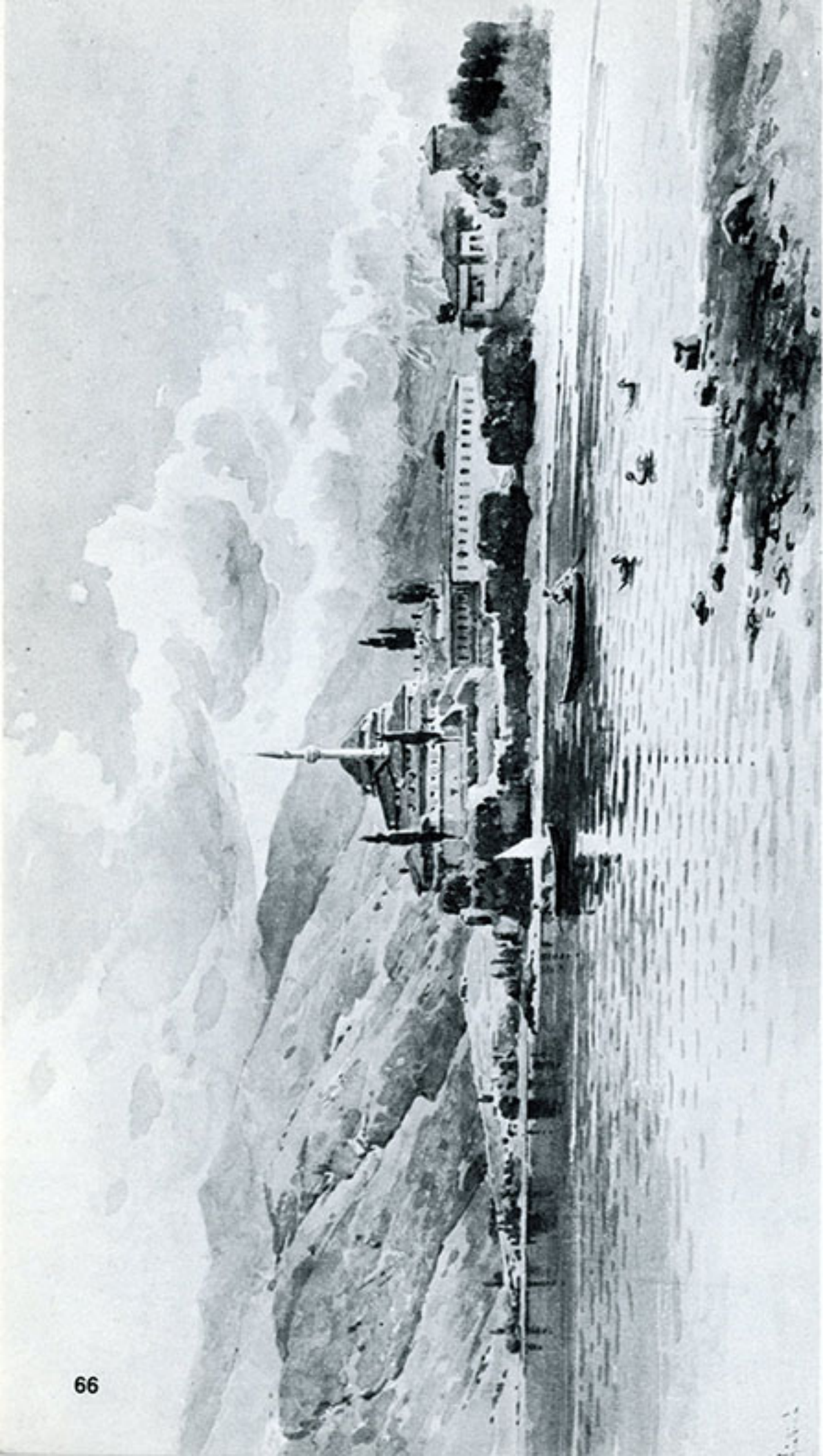

ΕΘΝΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

036000011340

Έκδοσις - Έπιμέλεια Έθνικὴ Πινακοθήκη
Μουσεῖον Ἀλεξάνδρου Σούτζου

Κείμενα: Δημ. Παπαστάμος

Μετάφρασις: Μ. Δημητροπούλου - Α. Κούρια

Φωτογραφίαι: Μ. Βερνάρδος

Φωτοστοιχειοθεσία - Έκτύπωσις: Ἀθηναϊκὸν Κέντρον Έκδόσεων

Έξώφυλλον: Τὸ Θησεῖον καὶ ἡ Ἀκρόπολις

ΕΘΝΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΟΥΤΖΟΥ